שבילי פנחס

"אני יוסף העוד אבי חי"

לעתיד לבוא תתגלה הנקודה הפנימית הנקראת יוסף כדי לתת דין וחשבון אם עבד את ה' עם כל כוחותיו

בפרשתנו פרשת ויגש דבר בעתו מה טוב להתבונן בפסוקים המתארים את ההתגלות הגדולה של יוסף הצדיק לאחיו השבטים, אחרי שלא ראו אותו כ"ב שנה מאז שנמכר למצרים (בראשית מה-א):

"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו, ויקרא הוציאו כל איש מעלי, ולא עמד איש אתו בהתוודע יוסף אל אחיו. ויתן את קולו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פרעה. ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי, ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו. ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו, ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה".

חכמינו ז"ל אשר כדרכם בקודש חודרים ברוח קדשם לנקודות הפנימיות הגנוזות בתוך פסוקי התורה, דורשים על כך במדרש (ב"ר צג-י):

"ויתן את קולו בבכי ולא יכלו אחיו לענות אותו. אבא כהן ברדלא אמר, אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה... יוסף קטנן של שבטים היה, ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו, הדא הוא דכתיב ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא, שנאמר (תהלים נ-כא) **אוכיחך ואערכה לעיניך, על אחת כמה וכמה".**

בהשקפה הראשונה מדרש זה צריך ביאור, מה ראו חכמינו ז"ל איזה חידוש מיוחד בתוכחתו של יוסף לאחיו, שאפשר ללמוד מזה על תוכחתו של הקב"ה לעתיד לבוא, שהרי גם בלי התוכחה של יוסף ברור לכל בר בי רב דחד יומא, שאין אדם בעולם המסוגל לעמוד בתוכחתו של הקב"ה היודע ומכיר כל תעלומות לב, כמו שאנו אומרים בנוסח הווידוי:

"מה נאמר לפניך יושב מרום ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע. אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי. אתה חופש כל חדרי בטן רואה כליות ולב, אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך".

רעיון נשגב של ה"בית הלוי"

פתח דברינו יאיר עם הביאור הנשגב של ה"בית הלוי" מבריסק, שמבאר כוונת המדרש על פי מה שמוסיף לדקדק מה שמפרש המדרש, כי כשאמר יוסף לאחיו: **"אני יוסף העוד אבי חי"**, התכוון לומר בכך תוכחה לאחיו, ובהשקפה ראשונה לכאורה אין בזה שום תוכחה, אלא התגלות לומר להם שהוא זה יוסף אחיהם. זאת ועוד צריך ביאור דקדוק הלשון של המדרש: **"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"**, ולכאורה זהו כפל לשון שהרי יום הדין הוא יום התוכחה.

ומבאר ה"בית הלוי" כוונת המדרש, כי יוסף באמת התכוון לומר בכך דברי תוכחה לאחיו, שהרי יהודה בא אל יוסף בבקשה שיחזיר להם את בנימין, על ידי נימוק משכנע שאם השבטים יחזרו בלי בנימין עלול יעקב אביהם למות מגודל הצער, כמו שכתוב (בראשית מד-ל): **"ועתה כבואי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו, והיה כראותו כי אין הנער ומת והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאולה".**

על כך אומר הכתוב כי כאשר שמע יוסף נימוק זה: **"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו... ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף, העוד אבי חי"**. בכך התכוון לומר להם דברי תוכחה: **"אני"** הוא אותו **"יוסף"** שמכרתם אותו למצרים, האם גם אז עלתה דאגה בלבכם, **"העוד אבי חי"**, האם יעקב אבי ישאר בחיים אחרי הצער הגדול של איבוד בנו שאהב יותר מכל שאר בניו, אז איך אתם באים עכשיו בטענה להחזיר את בנימין, כי אתם חוששים שימות מגודל הצער. **"ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו"**, שהביא להם הוכחה ברורה הסותרת את הטענה שלהם, ממה שהם עצמם עשו כשמכרו את יוסף למצרים.

הנה כי כן זהו שדרש אבא כהן ברדלא: **אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"**. אמר בכוונה תחילה כפל לשון, כדי ללמדנו שיום הדין של הקב"ה יהיה גם **"יום התוכחה"**, שיוכיח הקב"ה הוכחות ברורות הסותרות את כל התירוצים שיש לאדם, כי כבר אמר החכם מכל אדם (משלי כא-ב): **"כל דרך איש ישר בעיניו".**

נמצא כי כשישאלו ביום הדין את האדם, מדוע לא קבעת עתים לתורה, הרי יענה ויאמר הייתי עסוק בפרנסתי ולא היה לי זמן, אולם הקב"ה יוכיח לו שהיה לו זמן די והותר לבזבז על דברים בטלים. וכן כשישאלו אותו למה לא נתת צדקה לעניים וללומדי תורה, יצטדק שהיו לו הרבה הוצאות לפרנס את בני ביתו. אולם הקב"ה יוכיח לו שבשביל קצת כבוד או שאר הבלי העולם הזה בזבז את ממונו.

וזהו ביאור המדרש: **"אוי לנו מיום הדין"**, ואם נחשוב להצטדק בכל מיני נימוקים על מה שעשינו, **"אוי לנו מיום התוכחה"**, שיוכיח אותנו הקב"ה הוכחות ברורות הסותרות את כל ההצטדקויות. וזהו שמביא המדרש השוואה לכך מיוסף: **"יוסף קטנן של שבטים היה, ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו"** - שהוכיח להם שלא דאגו לאביהם כשמכרו את יוסף, **"הדא הוא דכתיב ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא"** - שיוכיח כי לפי הכישרונות שהיו לו היה יכול לעסוק בתורה ולעבוד את ה' כראוי, **"שנאמר אוכיחך ואערכה לעיניך"**, שיוכיח הקב"ה לעיני האדם שהוא עצמו יראה ויווכח, שהיה מסוגל להתגבר על יצרו ולעבוד את ה'. אלו תוכן דבריו.

יומתק לבאר בזה מה ששנינו במשנה (אבות פ"ג מ"א): **"עקביא בן מהללאל אומר, הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון".**

ודקדקו המפרשים על מה שאמר בכפל לשון: **"דין וחשבון"**. אך לפי האמור יש לומר שהתכוון בכך שנצטרך לתת לא רק **"דין"** לפני הקב"ה על כל מה שעשינו, אלא זאת ועוד שניתן **"חשבון"** לפני הקב"ה, שיוכיח לנו בחשבון ברור לסתור כל הנימוקים וההצטדקויות על מה שעשינו.

יוסף הוא הנקודה הפנימית הטמונה אצל כל אחד מישראל

כדרכה של תורה הנדרשת בשבעים פנים רחש לבי דבר טוב, לבאר מה שדרש אבא כהן ברדלא על ההתגלות של יוסף לאחיו: **"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"**, על פי הידוע כי התורה הקדושה היא נצחית, ומכל מה שכתוב בה יכול כל אחד מישראל ללמוד לקח נשגב עד סוף כל הדורות.

בא וראה מה שדרשו במדרש (ילקוט שמעוני משלי כב רמז תתקס ד"ה הלא כתבתי): **"אם ביקשת ליטול עצה, מן התורה הוה נוטל, וכן דוד הוא אומר בפקודיך אשיחה"**. ופירש ה"בני יששכר" (סיון מאמר ה אות יא) כוונת המדרש: **"היינו כל מה שהאדם לומד בכל יום, יכול להתבונן עצה בכל ענייניו כדת מה לעשות"**.

ובכן הבה נתבונן בלקח הנשגב שאנו יכולים ללמוד מההתגלות של יוסף לאחיו, על פי מה שהובא ב"כתבי חסידים" (ראש השנה) בשם הגה"ק בעל "חידושי הרי"ם" זי"ע לבאר מה ששנינו בגמרא (ר"ה יא.): **"בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין, מנלן דכתיב** (תהלים פא-ד) **תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא וגו', עדות ביהוסף שמו בצאתו וגו'"**.

וביאר בדברי קדשו הטעם שחשוב לנו לדעת באיזה יום יצא יוסף מבית האסורים, כי הנקודה הפנימית הישראלית שנמצאת בכל אחד מישראל נקראת יוסף, ואפילו אותם האנשים שבכל ימות השנה הם שבויים ביד יצרם הרע בחיצוניות, עד שהנקודה הפנימית היא בבית האסורים סגורה ומסוגרת בפנימיות לבם, ואין לה אפשרות להשתחרר מכבלי תאוות היצר הסובבים אותה מבחוץ, מכל מקום בהגיע ראש השנה יוצא יוסף שהיא הנקודה הפנימית מבית האסורים.

"ועוד מעט ואין רשע"

ונראה להרחיב בביאור דבריו הקדושים, על פי המבואר בספרים הקדושים כי בכל יהודי בעולם, יהיה מי שיהיה ובאיזה מצב שהוא, אפילו ח"ו הרבה לפשוע, עם כל זאת עדיין ישנה נקודה אחת בפנימיות הלב של כל אחד מישראל, שהוא הניצוץ האלקי שורש הנשמה שהשריש הקב"ה בתוך תוכו של כל אחד מישראל, ששם אין מגיע הפגם של העוונות והפשעים והיא נשארת נקיה וטהורה.

בספר "בוצינא דנהורא" להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' זי"ע מפרש בכך הפסוק (תהלים לז-י) **"ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו"**. פירוש, אפילו אדם מישראל שהרבה לפשוע עד שהוא בבחינת רשע, בכל זאת: **"ועוד מעט"**, נשאר בו עוד מעט שהיא הנקודה הפנימית של הלב, **"ואין רשע"**, ששם אינו נקרא רשע כי הפגם אינו מגיע לשם, והתפלל דוד המלך לה': **"והתבוננת על מקומו"**, תתבונן נא בנקודה הפנימית שבלב **"ואיננו"**, ותראה שבנקודה ההיא אינו רשע, וכל מה שחטא אינו אלא בחיצוניות ולא מעומק הלב.

ב"ישמח ישראל" (חנוכה אות יג) מבאר כי על נקודה פנימית זו שהיא חלק אלוק ממעל נאמר (ויקרא טז-טז): **"השוכן אתם בתוך טומאותם"**. שבתוך תוכם של טומאת העוונות והפשעים נמצאת הנקודה הפנימית חלק אלוק ממעל שלא נפגמה כלל, שם משרה הקב"ה שכינתו **"בתוך טומאותם"**, בפנימיותם מקום שאין שום טומאה מגיעה לשם.

לזה נתכוונו חז"ל באמרם (סנהדרין מד.): **"אף על פי שחטא ישראל הוא"**. כי למרות שחטא עדיין יש בפנימיות הנקודה הישראלית שעל שמה עדיין נקרא עליו שם ישראל. וזהו הענין שאנו רואים שאפילו רשעים גמורים מתעוררים מדי פעם בתשובה, כי אותה נקודה פנימית שעדיין לא נפגמה מעוררת אותם לתשובה כמאמר החכם: **"רשעים מלאים חרטה"**.

ב"ישמח ישראל" (פרשת נח) מבאר עוד, כי נקודה פנימית זו מעוררת את האדם לתשובה, ומפרש בזה הפסוק (ישעיה ו-י): **"ולבבו יבין ושב ורפא לו"**. כי שורש התשובה הוא שיתבונן החוטא עמוק בנקודה הפנימית שבלבו, ששם טמון הניצוץ האלקי שביב זיק רשפי אש שלהבתיה שלא נכבתה מעולם, ועל ידי זה יזכה להדליק הבעירה שבלב, להמשיך קדושה וטהרה גם על כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו, וזהו: **"ולבבו יבין"**, אם יבין היטב את עומק נקודה הפנימית שבלבבו, על ידי זה: **"ושב ורפא לו"**.

ביאור המדרש: "ולא יכלו אחיו לענות אותו. אבא כהן ברדלא אמר אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"

בית הלוי: על "יום הדין" אפשר למצוא הרבה תירוצים אבל "יום התוכחה" יוכיח הקב"ה שאין בהם ממש

חידושי הרי"ם: בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים" יוסף הוא הנקודה הפנימית שצריך לשחרר ממאסרה

יוסף שעמד בקדושתו במצרים הן כעבד והן כמלך הוא רמז על נקודה הפנימית שעומדת תמיד בקדושתה

"ויוסף היה במצרים" שעמד בצדקו בכל המצבים

הנה כי כן זהו שמבאר ה"חידושי הרי"ם" זי"ע מאמר הגמרא: **"בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים"**, כי בכל ראש השנה מסוגל כל אחד מישראל, לשחרר את הנקודה הפנימית הנקראת יוסף מבית האסורים של כבלי היצר הרע המקיפים אותה. ונראה לבאר לפי זה הטעם שהנקודה הפנימית נקראת יוסף, כי יוסף הצדיק הוא בבחינת הנקודה הפנימית של כלל ישראל, שבכל הניסיונות שהיו לו במצרים זכה לשמירה מיוחדת מן השמים, עד כדי כך שהקב"ה שלח אליו דמות דיוקנו של יעקב אבינו לסייע לו להתגבר על יצרו.

כך מצינו כמה השוואות בין יוסף הצדיק לנקודה הפנימית הפרטית שבכל איש ישראל, החל ממכירת יוסף למצרים כשהיה עבד בבית אדונו (בראשית לט-א): **"ויוסף הורד מצרימה... ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי"**. כך הורדה הנקודה הפנימית הנקראת יוסף בעולם הזה בטומאת מצרים, **"ויהי ה' את יוסף"**, הקב"ה שומר על הנקודה הפנימית שלא תיפגם, **"ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי"**, שאפילו בבית המצרי הצליח יוסף שהוא הנקודה הפנימית לשמור על קדושתו.

מצב זה נמשך גם כשעלה יוסף לגדולה במצרים, כמו שכתוב (שמות א-ה): **"ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים"**. ופירש רש"י: **"להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים**

הנקודה הפנימית היא בבחינת השורש של האדם כמו השורש של העץ שממנו יוצאים כל הענפים והפירות

בגאולה העתידה תתגלה הנקודה הפנימית במלוא הדרה בבחינת: "אני יוסף", לאחיו שהם איברי הגוף

"אוי לנו מיום התוכחה", כאשר יוכיח הקב"ה לכל אחד את הכוחות העצומים שהיו לנו בנקודה הפנימית

יוס"ף בגימטריא ו' פעמים הוי"ה שנזכרו בו' פסוקים מ"תורת ה' תמימה" עד "משפטי ה' אמת צדקו יחדיו"

ונעשה מלך ועמד בצדקו". לפי האמור הרי זה רמז גם על הנקודה הפנימית הפרטית, שאפילו כאשר איש ישראל שקוע ח"ו בטומאת מצרים, עדיין יש בתוכו הנקודה הפנימית שהיא בבחינת יוסף צדיק יסוד עולם שעומדת בקדושתה בלי שום פגם.

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מאמר המדרש (ויק"ר לב-ה): **"יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה, ונגדרו ישראל בזכותו. אמר רבי חייא בר אבא כדאי היה גדור ערוה בעצמו שנגאלו ישראל על ידו"**. הכוונה בזה שיוסף הצדיק ביורדו לטומאת מצרים ולמרות כל זאת עמד בקדושתו, הנה בכך סלל את הדרך לכל ישראל שאף על פי ששקעו במ"ט שערי טומאה, עם כל זאת עדיין נשארה בהם הנקודה הפנימית שהיא בבחינת יוסף צדיק יסוד עולם שעומד בקדושתו.

תקיעת שופר מעוררת הנקודה הפנימית הנקראת יוסף

כעבדא קמיה מאריה נראה להוסיף תבלין לדברי ה"חידושי הרי"ם", למה באמת בכל ראש השנה יוצא יוסף שהוא הנקודה הפנימית מבית האסורים, על פי מה שלמדו בגמרא הנ"ל שיצא בראש השנה, ממה שהסמיך הכתוב מצות תקיעת שופר לצאתו של יוסף מבית האסורים: **"מנלן דזכתיב תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא וגו', עדות ביהוסף שמו בצאתו וגו'"**.

ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שביאר ב"לקוטי תורה" לבעל ה"תניא" (פרשת נצבים דיבור הא' אות ג) ביאור עמוק על ענין התקיעה בשופר, שהוא קול פנימי היוצא מעומקא דלבא בלי התלבשות באותיות הדיבור, ועל ידי זה מתגלה הרצון הפנימי מהנקודה הפנימית שבלב בלי צמצום בתוך אותיות הדיבור.

נמצא כי קול השופר הוא קול פשוט בלי דיבור כלשון קדשו: **"בחינת צעקת הקול מעומקא דלבא מנקודת פנימית הלב, עד שאין כלי הדבור יכולים להגבילה מפני שהיא קול בלבד"**. שעל ידי זה מתגלה הנקודה הפנימית שבלב, ששם בפנימיות לבו רוצה כל איש ישראל לעבוד את ה' במסירות נפש.

אלא שלפעמים מצליח היצר להרדים את האדם בחיצוניות לבו שלא ירגיש את הנקודה הפנימית שבלב, ועל ידי תקיעת שופר בקול פשוט מעומק הלב אנו מעוררים את הקדושה של הנקודה הפנימית שבלב, שתתפשט גם בחיצוניות בכל הרמ"ח איברים ושס"ה גידים לעבוד את ה' בשלהבת אש קודש.

נפלא להבין בזה מה שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ד): **"אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו. כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם"**. הביאור בזה, כי תכלית מצות תקיעת שופר היא לעורר הנקודה הפנימית שבלב שלפעמים היא בבחינת שינה ותרדמה, ועל ידי תקיעת שופר שהוא קול פשוט מעומקא דלבא בלי התלבשות באותיות הדיבור, מתעוררת הנקודה הפנימית משנתה ומתגלה הרצון הפנימי לעבוד את ה'.

מעתה יאירו עינינו להבין הביאור הנשגב של ה"חידושי הרי"ם", כי בראש השנה יוצא יוסף שהוא הנקודה הפנימית מבית האסורים, ולפי המבואר הרי זה מתאים להפליא עם דברי בעל ה"תניא" ב"לקוטי תורה", כי תכלית תקיעת שופר היא לעורר את הנקודה הפנימית שהיא בבחינת תרדמה, ולכן למדו בגמרא שיוסף יצא בראש השנה מבית האסורים, ממה שהסמיך הכתוב מצות תקיעת שופר לצאתו של יוסף מבית האסורים, באופן שכל הדברים הללו עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

הנקודה הפנימית היא שורש כל הכוחות שבאדם

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שדרש אבא כהן ברדלא על ההתגלות של יוסף לאחיו: **"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"**, על פי מה שנשים לב להתבונן כי הנקודה הפנימית היא בבחינת השורש הרוחני של האדם שבה טמונים כל כוחותיו, כמו שורש של עץ צומח שטמונים בו בהעלם כל הענפים העלים והפירות שעתידים לצמוח ממנו.

וזהו שכתוב בבריאת האדם (בראשית ב-ז): **"ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה"**. שנפח הקב"ה כביכול מתוכו הנקודה הפנימית שהיא שורש כל האדם, וכל אחד מישראל מקבל כוחות מיוחדים לפי הנקודה הפנימית שנפח בו הקב"ה. וצריך כל אחד מישראל לחפור בתוכו עד שיגיע לנקודה הפנימית שבלבו, כדי שיגלה מה הם כוחותיו שהוא צריך לעבוד בהם את ה'.

והנה כאשר יגיע יום הדין הגדול והנורא, יגלה הקב"ה לכל אחד ואחד את הנקודה הפנימית שלו, ויצטרך לתת דין וחשבון אם השתמש עם הכוחות הנפלאים שיצר אותו הקב"ה בהם. וזהו שרמז הכתוב על הנקודה הפנימית שתתגלה לעתיד לבוא ביום הדין:

"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו", לעתיד לבוא לא תוכל הנקודה הפנימית להתאפק להישאר מוסתרת בפנימיות האדם, **"ויאמר יוסף אל אחיו"**, הם שאר האיברים הגלויים שבאדם, **"אני יוסף"**, אני היא הנקודה הפנימית שבקרבכם הכוללת כל הכוחות שהקב"ה ברא אותי בהם, **"העוד אבי חי"**, האם הקב"ה אבינו חי בקרבכם שאתם עובדים אותו עם אותם הכוחות, **"ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו. ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו, ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה"**. פירוש, שאר האיברים שבהתנהגותם מכרו את הנקודה הפנימית להיות מוקפת בטומאת מצרים.

הנה כי כן על כך דרש אבא כהן ברדלא: **"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה"**. כלומר אוי לנו מיום הדין שנצטרך לתת דין וחשבון על כל מעשינו, ואוי לנו מיום התוכחה, שיוכיח הקב"ה לכל אחד ואחד את הכוחות המיוחדים שברא אותו בהם, ויצטרך לתת דין וחשבון שלא עבד בהם את ה' כראוי.

וזהו שאמר בהמשך הדברים: **"יוסף קטן של שבטים היה, ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו, הדא הוא דכתיב ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא"** דייקא, כלומר לפי הכוחות שיש לו בנקודה הפנימית, **שנאמר אוכיחך ואערכה לעיניך, על אחת כמה וכמה"**.

הנקודה הפנימית נקראת יוסף כמספר ששה שמות הוי"ה

רחש לבי דבר טוב לאוהבי תורת הרמז, לבאר הטעם שהנקודה היהודית הפנימית נקראת בשם יוסף, על פי מה שהזכיר דוד המלך נעים זמירות ישראל בספר תהלים (מזמור יט) ששה פסוקים המדברים בשבח התורה והמצוות [בעצם הם רק ג' פסוקים אבל כל פסוק מתחלק לשנים], והנה הם (תהלים יט-ח): **"תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי, פקודי ה' ישרים משמחי לב, מצות ה' ברה מאירת עינים, יראת ה' טהורה עומדת לעד, משפטי ה' אמת צדקו יחדיו".**

ומצינו במדרש שוחר טוב (תהלים שם) כי ששה פסוקים אלו הם כנגד ששה סדרי משנה הכוללים את כל התורה כולה:

"רבי תנחומא פתר לה בשיתא סדרי משנה. תורת ה' תמימה, זה סדר נשים. עדות ה' נאמנה, זה סדר זרעים שהוא מאמין בחיי העולם וזורע. יראת ה' טהורה, זה סדר טהרות שמפריש בין טומאה לטהרה. פקודי ה' ישרים משמחי לב, זה סדר מועד שיש בו סוכה ולולב ומועדות שנאמר בהן (דברים טז-יד) **ושמחת בחגך. מצות ה' ברה, זה סדר קדשים שמאיר את העינים לקדושים. משפטי ה' אמת צדקו יחדו, זה סדר נזיקין שיש בו כל הדינין".**

והנה כאשר נתבונן נראה שבכל אחד משש מאמרים הללו יש בדיוק ה' תיבות, כנגד חמשה חומשי תורה שבכתב שהם המקור לתורה שבעל פה. זאת ועוד שבכל אחד מהם נזכר השם **הוי"ה**, כדי לרמז שמקור התורה הוא מהקב"ה נותן התורה. והנה ידוע מה שמבואר בזוהר הקדוש (פרשת אחרי עג.): **"ג' דרגין אינון מתקשרין דא בדא, קוב"ה אורייתא וישראל".**

לפי זה יש לומר כי מטעם זה נקראת הנקודה הישראלית הפנימית בשם **יוס"ף**, שהוא עולה בגימטריא ו' פעמים שם **הוי"ה** שנזכרו בששה מאמרים הללו, אשר כפי המבואר הם כוללים כל התורה כולה, לרמז שהקב"ה שומר בששה שמות **הוי"ה** כמספר **יוס"ף** על הנקודה הפנימית, שתישאר קשורה תמיד עם התורה ועם הקב"ה בבחינת קוב"ה אורייתא וישראל, אשר בכח ששה שמות אלו שמר הקב"ה גם על יוסף במצרים.

ו' שמות הוי"ה המכניעים את האויבים

ויש להוסיף בזה עוד על פי מה שהביא ב"ארץ החיים" על תהלים (שם) מהמקובל האלקי רבי אברהם חיים הכהן זצ"ל, נכד הסמ"ע, דבר פלא:

"תורת ה' תמימה כו'. קיבלתי כשאדם הולך בדרך ופגעו בו אויבים, יאמר אלו ששה פסוקים על האצבעות, ומתחיל מגודל ובא השם תמיד על האצבע, ואחר כך יראה האצבע נגד האויב".

פירוש, שיאמר ששה פסוקים הללו שכל אחד כלול מה' תיבות, לפי סדר ה' אצבעות היד החל מן האגודל עד סיום הזרת, שאז יוצא כי התיבה השניה של כל פסוק שהיא שם ה', מזכירים על האצבע השניה הנקראת "אצבע", וכשמסיים לומר כל הפסוקים נמצא שהזכיר על האצבע השניה שש פעמים שם **הוי"ה**, אז יראה באצבע זו על האויבים שבאו כנגדו ועל ידי זה יכניעם.

אגודל	אצבע	אמה	קמיצה	זרת
תורת	הוי"ה	תמימה	משיבת	נפש
עדות	הוי"ה	נאמנה	מחכימת	פתי
פקודי	הוי"ה	ישרים	משמחי	לב
מצות	הוי"ה	ברה	מאירת	עינים
יראת	הוי"ה	טהורה	עומדת	לעד
משפטי	הוי"ה	אמת	צדקו	יחדיו

ויש לבאר ענין ו' שמות **הוי"ה** המכניעים את האויבים, על פי מה שביאר ה"פני יהושע" (ברכות לב.) הטעם שהתפלל משה **תקט"ו** תפלות כמספר **ואתחנ"ן**, עד שהקב"ה עצר בעדו ואמר לו (דברים ג-כו): **"רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"**. כי מבואר בגמרא (שבת נה.) שישנן שש כתות של מלאכי חבלה המענישים את החוטא: **"קצף, אף, וחימה, ומשחית, ומשבר, ומכלה".**

והנה יניקת היא מהדינים של ו' שמות **אלהי"ם** בגימטריא **תקט"ז**, לכן ביקש משה להתפלל **תקט"ז** תפלות כדי לבטלם לגמרי, אולם הקב"ה עצר בעדו אחרי **תקט"ו** תפלות כי עדיין לא הגיע זמן הגאולה לבטלם. לפי זה יש לומר כי זהו ענין ו' שמות **הוי"ה** של רחמים המכניעים את האויבים שיניקתם מו' שמות **אלהי"ם**.

הנה כי כן הרווחנו להבין הטעם שהנקודה הפנימית נקראת **יוס"ף**, בגימטריא שש פעמים השם **הוי"ה** בששה פסוקים הללו הכוללים את כל התורה, ועל ידי שש הוויות הללו שהן שמירה כנגד האויבים, נמשכת שמירה מיוחדת על הנקודה הפנימית, שלא ישלטו בה היצר הרע וכוחותיו אויבי הקדושה, אלא תישאר תמיד בקדושתה העליונה.

לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי' - נדבת משפחת מהדב הי"ו -

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com